

kan det da være Noget som passer for dem, der ønske lutter sprudlende Bittigheder og Latter, henhæftede Bessyldninger og Paaastande imod et vist Parti uden Grunde og uden at Paaastandene kunne paavises, medens de, der ønske at læse et grundigt Foredrag over vore sociale Spørgsmaal kunne faae min ærede Nabos (Th. Nielsen) Foredrag; saaledes kunne de blive tilfredsstillende til begge Sider. Jeg slutter derfor med en Opfordring til min ærede Nabo i Genhold til den Praxis, som nu synes at være indført, nemlig at man, naar man holder et Foredrag, et udmærket Foredrag, skal lade det aftrykke, for at det kan blive mere tilgængeligt for Publikum. Dette finder jeg at være meget rigtigt, og jeg skal love ham at skaffe ham af med en hel Del Exemplarer, ligesom jeg heller ikke tvivler om, at de Herrer paa den anden Side vilde tage sig af det andet Foredrag. Jeg skal slutte med, at det skalde glæde mig, om man endnu i denne Session kunde faae de smukke Tanker, som det er indrømmet fra alle Sider er neblagt i dette Lovforslag, formet i Lovform; thi jeg er vis paa, at vi i en meget betydelig Grad kunde faae den Villie spredt, som man ikke kan lukke Dinene i for, er tilstede i et vist Samsundslag, naar vi ved et Lovarbejde som dette viste de Bedkommende, at det er vor alvorlige Villie at gjøre, hvad der er mennesselig muligt for at lindre deres fortrykte Kaar. Hvorvel man kan sige — og vistnok med Rette, hvad ogsaa Forslagsstillerne selv indrømme — at Forslaget lider af Mangler i forskjellige Retninger, tror jeg ikke, det vil komme til at mangle paa, at vi kunde faae et forstandigt Lovarbejde ud deraf, naar vi Alle gaa dertil med en god Villie.

Winther: Jeg skal, eftersom Tiden er skreden saa langt frem, ikke udtale mig om Mere end et eneste Punkt. Den ærede Minister var jo nær ved at blive hange for, at han var gaaet for vidt i sit eget Lovforslag lige over for Grundlovens Bestemmelser. Jeg har dog nu idag havt den Fornemmelse, at han har faaet mere Mod og set, at han dog har havt Ret i at stille sine Forslag i saa Henseende. Men igaar fremkom der fra det ærede Medlem for Rjødshavn's 4de Valgkreds (Fenger) en saa aldeles bestemt Udtalelse om, at det var den eneste rigtige Forstaelse af Grundlovens § 84, som han opstillede, at den kun skalde kunne betyde det Samme, som der staar i Grundlovens § 30, nemlig Hjælp af Fattigvæsenet. Det er dette, jeg bestemte vil modsiges her. At give sig til at dokumentere det nu i dette Dieblik finder jeg aldeles overflødig; men jeg vil ikke unnlade at fremsette min Protest derimod. Jeg skal kun bemærke, at siden den ærede Minister — og dette vil jeg henvende til ham — i Dag for at styrke sit eget Forslag har omtalt, at Udtalelserne ved visse Lovforslags Behandling tydede hen paa, at Lovens Mening var den og den,

hvilket gav ham Ret i hans Paaastand om, at der kunde være saadanne særegne Tilfælde, i hvilke man kunde give Understøttelse af det Offentlige, uden at det kom i Strid med Grundlovens § 30, saa skal jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa Udtalelserne om denne § 84 ved dens Tilblivelse den daværende § 74 i Udkastet til Grundloven. Jeg skal henvise til de Steder, hvor disse findes, fordi jeg nu ikke her vil sige Tinget med at læse flere Stykker op, men kun henvise til to Ytringer af den daværende Ordfører, Professor Krieger. De findes i den grundlovgivende Rigsdags Forhandlinger Pag. 2609—10 og 3212—13. Deraf vil man se, at der har været gjort en aldeles bestemt Forskjel mellem to Arter af Fattige, af hvilke den ene fik en Ret ved denne Grundlovens § 84 eller den daværende § 74, men den anden ikke. Det maatte maaste være mig tilladt, at læse nogle ganske faa Linier op for at gjøre dette aldeles klart. Der staar Pag. 3210 en Udtalelse af Ræder, som gjør opmærksom paa, at der maa være en Adskillelse mellem de hæderlige og uhæderlige Fattige, og saa sagde han: „Der er to Rækker af Fattige, den ene er de hæderlige, men den anden Række af Fattige, den Døvne, den Drikfalsbige, den Løssagtige, navnlig blandt Kvindene, og, som ofte er Tilfældet, de Uegtefæller, mellem hvilke der hersker ondt Forligsmaal; i disse fire Klasser maa den sædvanlige Rilde til Fattigdom søges, og med Hensyn til disse Personer mener jeg, det var uret hvis man vilde erklære dem for berettigede til Understøttelse.“ Med Hensyn til denne Udtalelse siger Ordføreren Pag. 3212: — nogle faa Linier maa det være mig tilladt at oplæse —: „Jeg vil blot bede Forsamlingen vel at erindre, at denne Paragraf, saaledes som den er foreslaaet i Udkastet og optaget af Udvalget, kun angaar den, som ikke selv kan ernære sig og altsaa ikke har Hensyn til saadanne Personer, som selv modvilligen undrage sig det Arbejde, som kunde blive dem paalagt af det Offentlige, navnlig saadanne Personer som de, der bleve omtalte af den ærede Rigsdagsmand for Horsens (Ræder).“ Jeg vil tillade mig at anmode ærede Medlemmer om at læse de Ting, der staa i Forbindelse hermed, thi saa ville de se, at Meningen den Gang har været at give Ret til Understøttelse af det Offentlige, uden at det skalde komme til at have de Følger, som § 30 har anført. (Stemmer: Det staar der slet ikke!) Jeg har sagt Dem, mine Herrer, at det ikke kunde falde mig ind nu under disse Omgivelser og i dette Dieblik at give en udførlig Dokumentation; det skal jeg give, naar vi komme til anden Behandling. Jeg har kun villet gjøre opmærksom derpaa lige over for den Sikkerhed, hvormed det ærede Medlem for Rjødshavn's 4de Valgkreds igaar sagde, at den eneste rigtige Maade, hvorpaa Grundlovens § 84 kunde forstås, var, at den angik det Samme som Grundlovens § 30. Naar